

Berka Attila

Isten háta

(*pannon parabola*)

Sokáig semmi nem jó, aztán minden rossz. A kezdet elhomályosul, a végzet ködösül. A jelen látható, de üres.

Tehát: nosztalgia. A kilátástalan idők tápláléka.

Sőt a hit hite.

Temploma a kocsmá, amit sosem bombáznak, hiszen végül mindenki iszik.

És beszélget. Fecseg, kiabál. Hallgatja a fecsegőket és a kiabálókat. Beszélget a fecsegőkről és a kiabálókról. Velük fecseg és kiabál.

A régi gyártelepi Sörösségi Házban is. Körülötte minden van, ami kell: bolhapiac, galéria, koncertterem, könyvtár, mozi, színház.

A jellemzően oldalajtó mögötti birodalom ura kezdettől fogva Csemege, a pultos, akinek már az óvodában sörccsap volt a jele. Legalábbis a belvárosiak szerint.

Akiket megszeretni már sose lesz képes a hely hús-vér szelleme, a nulla-nulla-egyenes törzsvendég, APunk. Aki az ifjú Lenin hívének, folytatójának, sőt betetőzőjének, ugyanakkor az idősebb Lenin tagadójának s posztumusz ellenségének vallja magát. Persze könnyű hinni neki, az efféle tipikus figurákkal csordultig teli a világ.

– Léna félpercenként napozott, ezért tavasztól őszig nem lehetett vele beszélgetni, akár-mikor belekezdtem valamibe, már fordította is az arcát meg a nyakát a nap felé, és ezt nagyon utáltam benne – meséli Dimitrij.

APunk az asztalra csap.

– Hagyjad abba, ne folytassad, hát hányszor akarod még elmondani, hányszor – kiabálja. Kirúgja maga alól a széket, a pultra ugrik, lógatja a lábát, sőt sarkazza a pult falát.

Dimitrij tekintetében meg, mintha mise történt volna, fájdalmas áhítat.

– Csakhogy ő volt az egyetlen, akit igazán szerettem és szeretek...

– És nélküle semmit nem ér semmi, a semminek sincs semmi értelme – vágja közbe APunk, és olyan erősen bólogat, hogy a frissvörös taraja lángol.

Csemege, a pultos APunk feje fölé tartja a bekészített nyársakat, hogy pár másodperc múlva ínycsiklandó saslik-illat nyugtasson le mindenkit.

Dimitrij a zenegéphez slattyog.

APunk a hajából törölgeti a zsírt, Csemege, a pultos a tányérokat és az evőeszközöket pakolja, a Páp meg a Doktor az asztalt teszi rendbe, ezért nem azonnal veszik észre, hogy nem hallják Kodály Zoltán Csendes miséjét, és nem látják maguk mellett Dimitrij szalvétákat hajtogatni.

– Mi a franc... – nézne a zenegép irányába APunk, de a csillogás-villogástól, a hömpölygő fényléstől csak vaksin pislogni tud. – Mi a franc... – kérdezi megint, és ekkor már Csemege, a pultos is felfüggeszti a csörömpölést, a Páp meg a Doktor arra fordul, s így, együtt bámulják a fényt és a csendet, meg ami mögötte van: a szobrot.

Mert szobor az, amit látnak: egy lenyűgözően élethű, egészalakos Dimitrij-szobor. Kínosza, fásasztja a szemet, hogy lüktet és vibrál, mint szájüregben a túlsózott húsleves, mintha szerelmes lett volna, aki szoborta.

Persze a Páp meg a Doktor ocsúdik először. Őket nem akármilyen fából faragták. A Pápot például imádják a nők. Csodálják hosszú ujjait, masszírozzák kemény nyakát, kefélik vörös szakállát. Ha a reflektor fénye rávetül, belekarolnak, és hozzásimulnak a legszebb ruhájukban, a legjobb sminkjükkel, a legboldogabb mosolyukkal. Ő egy szent.

Amennyire akarják a Pápot, úgy vágnak a Doktorre. Rajta rögtön látszik és érződik, hogy akárkit s akármit meggyógyít, a legkisebb széltől is megóv a jelenléte, a legnagyobb tornádóban is biztonságot nyújt a kisugárzása.

Ha ezek ketten megjelennek, mindenki megváltásra számít. Persze csodát tenni egyszerű-egyszer bárkinek sikerülhet, de folyamatosan ott, benne, a közepében lenni, nos, ahhoz kevés a tehetség – rengeteg edzés, gyakorlás, lemondás és leginkább alázat, mindent legyőző akarat szükségeltetik. Máshogy nem lehet, hát hogyan is lehetne.

Hiszen magunkat is, jaj, de nehéz megtalálni a rossz életünkkel s rosszabb halálunkkal, hiába az életöröm, az önmegvalósítás és a többi és a többi... a boldogság mantrája. Ráadásul, ha – mindegy, miért – nem vagyunk rákötve semmilyen istenre, bizony, igencsak küzdelmes elviselni saját magunkat. Hát még a többieket. Természetesen az évek során elsajátítható, hogy ilyesmivel nem szabad fáradnunk, csupán a lehető legjobban kell tájékozódunk, hogy elkerüljük a bombákat.

– A lelke ép, de a teste börtön – mondja a Páp.

– Nem halott, de teljesen mozdulatlan – mondja a Doktor.

Különben csend van, csak a fogaskereknek nyikorognak a fejekben.

Aztán APunk fölrohög. Csemege, a pultos is.

– A lélek különös állapota az áhítat – mondja a Páp.

– Olyankor a test is másképp viselkedik – mondja a Doktor.

Nyílik az ajtó. A kocsma, a helyiség s az épület is fellélegzik.

Hogy megérkezik, derül ki, mennyire várták már.

Felszabadultan, lelkesen sündörögnek körülötte.

A Páp a padot, a Doktor az asztalt takarítja, Csemege, a pultos finom falatokat pakol a legszebb tányérra, és finom kortyokat tölt a legszebb pohárba. APunk előkeresi a legszebb tálcát, és a helyet foglaló Lénának felszolgálja a legszebb tálcán a legszebb tányérra pakolt finom falatokat s a legszebb pohárba töltött finom kortyokat.

Léna tekintetéből, mozdulataiból nem lehet kiolvasni semmit.

A férfiak állnak a pult mögött mozdulatlanul, csak ha isznak, feszül a karizom, reccsen a csukló, nyílik a száj, liftezik a giga. A szemek a merevségtől nedvesek.

Léna felmosolyog a könnyező férfiakra.

– Elég bosszantó, hogy már megint késtem. Pedig kimondottan utálok késni. Engem úgy is neveltek, inkább tíz perccel előbb, mint öt perccel később. Ne mondjatok semmit, nem kellene most ide szavak. Nekem nem.

A férfiaknak sem.

Léna kieszi a legszebb tányért és kiissza a legszebb poharat, feláll.

– Kijöttök velem? – kérdezi.

A férfiak bólintanak, és követik.

A kocsma bejáratától öt méterre végrehajtott egészségtelen légzőgyakorlat alatt sem szólanak meg, csak össze-összemosolyognak, miközben a bombázás fényeit nézik.

Miután visszamennek, a férfiak újabb italt töltenek maguknak. Most is megfordul a fejükben, hogy segítenek Lénának, de nincs szüksége rájuk.

Léna lassan közeledik Dimitrijhez. Körbejárja, de nem néz rá, a plafonra és a padlóra pillant felváltva. Aztán megáll Dimitrijel szemben, két tenyerébe fogja az ő arcát, és csókot

lehel az ő ajkára. Két lobogó gyertyák ők – fényük, a fénylés sárgáll, állnak ők, a láng sugározta meleg olvadó viaszként csepeg, folyik a pult felé. Csemege, a pultos, APunk, a Páp meg a Doktor izzadása nem kellemetlen, ellenkezőleg, méregtelenítő szaunázáshoz hasonló az állapotuk. Megkönnyebbülnek, egyre tisztábbnak érzik magukat, egyre üresebbnek, áttetszőbbnek.

Léna felkarolja Dimitrijt, és viszi magával, viszi kifelé. Az ajtó mintha magától nyílna, és ekkor, épp mielőtt kilépnének, azt látja Csemege, a pultos és APunk, úgy látja őket a Páp meg a Doktor, ahogy Léna láthatta akkor, nagyon-nagyon sok-sok idővel ezelőtt Isten hátát, mielőtt eltűnt volna a felhők között, hogy égbolttá változzék. Sosem kérdezték, miért nem lett Léna próféta, de nem keletkezett bennük hiányérzet, nincs bennük úr, mert úgy gondolják, sejtik a választ.

Málik Irén: Szinbád – 2019

